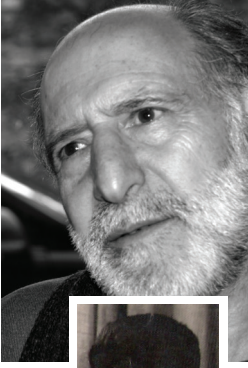

Cahit Zarifoğlu'nda Çocuk Duyarlığı

Nurettin DURMAN*

Şairin şiir serüveninin başında doğal bir şekilde zaten *İşaret Çocukları* yer alıyor... Buradaki ilginçlik bir şairin daha yeni ortaya çıkan ilk kitabına bu ismi vermesidir... Daha başka düşünceler içinde daha başka bir isim ile de çıkarabilirdi kitabını. Bu durum bana biraz da gayriihtiyari içinden kopan bir dalga gibi geliyor. Yani gene şiirin yazılış, söyleniş, ortaya çıkış şekli gibi zorlamasız bir imge olarak esinlenmiş diye düşünüyorum.

Şiirlerinin yazılış dönemi içinde zor anlaşılır olduğu da söylenen bir şair olarak Zarifoğlu şiirin hasını gün yüzüne çıkarırken hayretlerin de içerisinde buluyor kendini. Zaten hayat çocuklara işaret ederek çoğaltmıyor mu kendini. Geleceğin izini sürmekse sürekli bir gelişimin olmasını arzu ederek yola çıkmak gerekiyor aslında. Bu da zamanın kanatları arasında kendini konumlandırarak geleceğe uçurabilir çocuklarla ancak.

İşaret çocukları bir ilk kitap olarak yayınlandığında her ne kadar gündeme gelmemiş, ilgi görmemiş olsa da şairin hayatında bir ilk basamak şeklinde yönünü belirlemiş, doğru bir istikamet üzerinde olduğunu yaşadığı zaman dilimi içerisinde kendini belli etmiş sağlam, esaslı bir şair kimliğini bize göstermiş oluyor.

“Kutsal Mavi Çocuk Şiiri” âdeta bir başlangıcı imliyor gibidir. “Koşu” bölümünde hareketlenen şiir “Bir bebek susar nihayet / Sezer de ağaçların otların / Topraktan çıktığını” ile hayata dair ilk eylemini sunmuş oluyor böylece. Bebek, ağaç, ot, toprak... Doğanın insanla var oluşu, insanla doğanın iç içeliğinin de iz düşümünü örnekliyor bu ilk kitabın ilk şiirlerinde.

Cahit Zarifoğlu şiirinin genişleyen dünyasında ilklerin ne kadar önemli olduğunun da kanıtını veriyor bu dizeler bize. Bebeklikten çocukluğa geçişte ise ölümlere yakalanan çocukların, acıdan yoğrulmuş imgeler ile betimlenmeleri giriyor sıraya. “Hesaplamadan Ölü” şiirinde, şöyle ki: “Saçlarım uzasın kirlensin ellerim ayaklarıma / ama onların vakti yoktu olanlar için / ve onlar için çocuk duvara kadar / gidip gelecekti salıncak ceviz dalında / ve komşunun ölüm çocukları / güçlükle göğüslerine tutunan nefesleri” her halükârda çocuk ne yapıp edip aslı bir sebep olarak vardır hayatında şairin. Ölümüyle de vardır diri-miyle de hayatın içindedir. Gerçi şair de çocuktu bir zamanlar diyebiliriz ama bu olguyu

* Şair

şiiirin verdiği imkânlar içerisinde daima var kılarak, hayatın devamı olarak da işaretlemiş oluyor. “sık sık anne tekrarı / ve kalbinde Allah yazan çocuk / kızlar hızlanan gelinler / erkeklerde insan uğultuları / çocuklar ki mutlaka kutupta bırakılan / ve dönülen bayrak”. Daha ilerde, devamında “ - Güneş hep aynı artist çocuktu” imi de ilginçliğin bir başka şekilde tezahürü oluyor böylece. Yani şair çocuk olmuş olarak da ileri koşusuna başlarken de hep hayatın devam kategorisinde varlığını sürdürmeye devam ediyor. Çocuk, hayat, gelecek ve doğal olarak var oluş hikâyemiz. Bunlar şairin vazgeçilmezi oluyorlar. Bu algı sanırım şairin hayatın içindeki tavrını da ele veriyor gibime geliyor. “artist” imajı. Üstat Necip Fazıl'ın Zarifoğlu yakıştırmaları, çok sonraları...

İlginç benzetmelerinden biri de, “yarısı bizde duran çocukların”,” ve çıkıp solumak için yeryüzüne” deyişidir. Bu gerçekliğin bu kadar anlamlı ve bu kadar güzel bir şekilde dile düşürülmesi de şairin şiiriyet âleminde ne kadar ileri olduğunu açıkça ilk kitabında gösteriyor.

“İşaret Çocukları” şiiri kendi çocukluğunun iz düşümleri ile başlıyor. “Yasin okunan tütsü tüten çarşılardan / Geçerdi babam / Başında yağmur halkaları” Anası ise düşünde yeşil hırkalar gören bir annedir zaten. Ağzı dualı bir annedir. Öyle ki, “Kara ocağın taşlarına / işaret koydu çocuklarını” deyişini de annenin merhameti, muhabbeti, sevgisinin çocuk üzerinde mutlak şekilde büyük etkileri olacaktır. Çocukta anne başat bir sığınak olarak kimliğini muhafaza edecektir her zaman. Çocuk büyür ama anne nezdinde hep çocuk olarak kalacak annenin cennet kokulu varlığı hep bir koruyucu olarak varlığını sürdürecektir.

Cahit Zarifoğlu çocuk duyarlığını, ilgisini, sevgisini, önemini hep sürdürmüş olarak vardır edebiyatımızda. “Afganistan Çocuklarına Şiirler” yazmış, o zorlu savaş yıllarında çocuklara olan sevgisini ve duyarlığını şiirleriyle ortaya koymuştur. Şair zor günlerde, acı çekilen zamanlarda, zamana tanıklığını da ortaya koyarak tarafını belli etmiş, şiirleriyle karşı çıkmıştır.

1983 yılı yazında Beylerbeyine gelen şairi tanıdıkça çocuklara yönelik düşüncelerine, çocuk duyarlığına daha yakından tanık olmak şair dünyasının içindeki çocuk ile somut yaşantısındaki çocuk imgesinin değişmediğinin de yakın gözlemcisi olduğunu belirtmek isterim. Çocuklarını çok seven Zarifoğlu bütün çocukları severdi... Cumartesi günleri, özellikle iyi havalarda çocuklarını alır aşağıya; Beylerbeyi'ne gelir, benim iş yerime uğrar, bir müddet oturur, çayını içer, sonra da çocuklarını alır deniz kenarına inerdi. Büyük kızı Betül, oğlu Ahmet, kızlar, sevimli, güzel, küçücük çocuklar. Dört tane güzel çocukla dükkândan içeri girerdi bir keyifle. Baba ve şair... Şiir ve çocuk... *Serçekuş* (1983), *Ağaçkakanlar* (1983), *Katıraslan* (1983), *Yürek Dede ile Padişah* (1984).

1983 yılı şair için verimli bir yıl olmuş, daha çok çocuk kitapları üzerinde yoğunlaşmıştı. Çalışmalarına hız verdiği, çocuk kitaplarını peş peşe yazdığı, masallar, çocuk şiirleri ile acelesi varmışçasına titizlikle üzerinde durduğu çocuk kitapları projesi. 100 kitaplık çocuk serisi. 35- 40 yaşındaki çocukları da düşünerek yazılmış kitaplar. Şairin hayatındaki son dört yılında ivedi olarak gördüğü mesele çocuk kitapları meselesi idi. Geleceğe yönelik, hayatın iyiliklere, güzelliklere kapı aralaması olarak da gördüğümüz istikbalin edebi olarak inşası... Dolu, dolu bir çocuk duyarlığı...

29 Eylül 2014, Pazartesi, 17: 10